

Programmabegroting

2023 - 2026

Inleiding

Deze paragraaf geeft inzicht in de heffingen van de gemeente. Hierbij gaat het zowel om de gebonden als de ongebonden heffingen. Van gebonden heffingen is het bestedingsdoel wettelijk bepaald, bijvoorbeeld van de afvalstoffenheffing. Van ongebonden heffingen is het bestedingsdoel niet wettelijk bepaald, bijvoorbeeld van de OZB, de onroerendezaakbelasting. De baten en lasten van de ongebonden heffingen maken ook deel uit van het programma Algemene dekking en onvoorzien. De baten en lasten van de gebonden heffingen zijn meegenomen in de desbetreffende programma's.

De lokale heffingen vormen een belangrijke bron van inkomsten voor de gemeente. Deels dienen ze als algemeen dekkingsmiddel voor de gemeentelijke uitgaven, deels ter verrekening van de kosten van de specifieke dienstverlening. Wageningen kent de volgende lokale heffingen:

Ongebonden:

- Onroerendezaakbelastingen (OZB)
- Hondenbelasting
- Parkeerbelastingen
- Precariobelasting (bovengronds)
- Precariobelasting (voor kabels en leidingen)
- (Water)toeristenbelasting
- Reclamebelasting

Gebonden:

- Afvalstoffenheffing
- Rioolheffing
- Leges
- Scheepvaartrechten
- Veergelden
- Begraafrechten
- Marktgeden

Voor diverse heffingen voert de gemeente een kwijtscheldingsbeleid voor de minima.

Heffingen / belastingen 2023

Algemeen

De gemeenteraad stelt de belastingverordeningen en daarmee de tarieven voor de lokale heffingen vast. De belastingverordeningen worden gelijktijdig met de begroting ter vaststelling aan de raad aangeboden. De tarieven voor 2023 worden trendmatig verhoogd met 4,25%. De afwijkingen worden hieronder toegelicht.

Ongebonden:

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

Gegevens	Percentage	Percentage
	2022	2023
Eigenaren woningen	0,12621	*
Gebruikers niet-woningen	0,30973	*

Eigenaren niet-woningen	0,38684	*

Voor de OZB verwijzen we naar de belastingverordening.

*de definitieve percentages volgen vermoedelijk in februari 2023.

Parkeerbelastingen

De parkeertarieven blijven in 2023 ongewijzigd.

Reclamebelasting

De tarieven voor 2023 worden met 4,6% verhoogd, conform de CBS dienstenprijzenindex.

Precariobelasting

Vanaf 2022 heft de gemeente geen precariobelasting meer voor kabels en leidingen. De precariobelasting bovengronds wordt voor 2023 geïndexeerd met 4,25%.

Hondenbelasting

Voor 2023 worden de tarieven geïndexeerd met 4,25%.

Toeristenbelasting

De tarieven voor 2023 worden met 4,25% geïndexeerd.

Gebonden:

Afvalstoffenheffing

De kosten van de Afvalcombinatie De Vallei (ACV) zijn gestegen met € 128.000, dit is 3,4%. ACV hanteert zoals afgesproken het CPB indexcijfer consumentenprijzen van 9,6%. De stijging van de kosten blijft beperkt door kostenvermindering op halen grof tuinafval door invoering van een puntensysteem (€ 30.000) en daling van de verwerkingskosten door gunstige tarieven (€ 72.000) ten opzichte van de begroting 2022. De verwerkingskosten van gft zijn sterk gestegen vanwege een nieuwe aanbesteding (€ 105.000), maar dit wordt ruim gecompenseerd door hoge papier- en metaalprijzen. Dit voordeel op papier en metaal kan anders uitvallen door veranderingen in de markt.

De implementatiekosten voor het project ondergrondse restafvalcontainers verhogen de lasten met € 50.000.

Zoals afgesproken is € 76.400 begroot voor de teruggave aan de reserve kapitaal zonder bestemming (n.a.v. het tekort uit de jaarrekening 2019). Er is geen extra dotatie in de egalisatiereserve afval opgenomen. In 2021 is de egalisatiereserve afval aangevuld met € 237.356.

Besloten is het dividend van de ACV te halveren, waardoor er € 22.526 minder inkomsten zijn begroot dan in 2022.

De tarieven voor 2023 in euro's per belastingjaar zijn als volgt (stijging met 1,62%):

Gegevens	Tarief 2022	Tarief 2023
Eenpersoonshuishoudens	261,80	266,05
Meerpersoonshuishoudens	340,35	345,86

Rioolheffing

De tarieven voor 2023 worden met de normale index verhoogd. In euro's per belastingjaar zijn ze dan als volgt:

Gegevens	Tarief	Tarief

	2022	2023
Eenpersoonshuishouden	104,93	108,29
Tweepersoonshuishouden	125,86	129,89
Meerpersoonshuishouden	146,80	151,49

Voor de belastingjaren 2022 en 2023 wordt het tarief voor rioolheffing normaal geïndexeerd. Over deze 2 belastingjaren wordt een eenmalige korting gegeven van respectievelijk 10,6% in 2022 en 11,5% in 2023. In de getoonde tarieven zijn deze percentages verwerkt.

Leges

De tarieven in Titel II en III van de Legesverordening worden met 4,25% geïndexeerd.

Veergelden

De tarieven per overzetting blijven in 2023 ongewijzigd.

Scheepvaartrechten

De tarieven voor scheepsvaartrechten blijven in 2023 ongewijzigd. De tarieven zijn marktconform.

Begraafrechten

De tarieven in de verordening begraafrechten zullen voor 2023 met 4,25% worden geïndexeerd.

Marktgeden

De tarieven voor de markt worden in 2023 verhoogd met 4,25%.

Kwijtscheldingsbeleid

De gemeente voert een actief en maximaal kwijtscheldingsbeleid, waarbij kwijtschelding wordt verleend op basis van een inkomen van 100% van de bijstandsnorm. Kwijtschelding wordt in 2023 verleend voor de afvalstoffenheffing (begroot € 223.000), het rioolrecht (begroot € 80.000) en de hondenbelasting (1e hond, begroot € 11.000). Daarnaast kunnen minima in aanmerking komen voor vergoeding van de legeskosten van ID- bewijzen (begroot € 3.700). Naar verwachting zullen circa 750 huishoudens gebruik maken van de kwijtschelding voor de afvalstoffenheffing en het rioolrecht, 110 huishoudens van de kwijtschelding hondenbelasting en 60 huishoudens van de kwijtschelding leges reisdocumenten.

Voor ondernemers als natuurlijke persoon bestaat onder bepaalde voorwaarden ook de mogelijkheid kwijtschelding te krijgen voor de genoemde belastingen.

Kostendekkendheid heffingen

Sinds de begroting 2017 moet een onderbouwing gegeven worden van de mate van kostendekkendheid van de gebonden heffingen en de daarbij gehanteerde uitgangspunten. Uitgangspunt bij de heffingen in Wageningen is al jaren dat iedere heffing 100% kostendekkend is. Bij de afvalstoffen- en rioolheffing is dat bovendien inclusief de kosten van de kwijtschelding. We geven hieronder de onderbouwing.

Voor de overhead geldt het volgende: de directe uren worden verhoogd met een opslagpercentage. Het opslagpercentage wordt bepaald door de verhouding indirecte/directe kosten van de totale apparaatskosten. Dit percentage bedraagt 80%.

Opbrengst (x € 1.000)	Afvalstoffenheffing	Rioolheffing	Veergelden	Begraafrechten	Marktgeden	Scheepvaartrecht
Kosten taakveld(en) incl. (omslag) rente	4.613	2.022	746	473	79	410
Inkomsten taakveld(en) excl. Heffingen	269	300	25	94	0	0
Netto kosten taakveld	4.344	1.722	721	379	79	410

gemeente **Wageningen**

Overhead incl. (omslag) rente	381	462	420	143	20	46
BTW	766	134	0	0	0	0
Totaal toe te rekenen kosten	5.491	2.318	1.141	522	99	456
Opbrengst heffingen	5.491	2.318	751	522	94	456
Dekking	100%	100%	66%	100%	95%	100%

Voor de leges geldt wettelijk dat het totaal van de gehele verordening ten hoogste kostendekkend mag zijn. Hieronder geven we de kostendekkendheid per titel aan.

Volledige omschrijving per titel:

Titel 1: Algemene dienstverlening

Titel 2: Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/ omgevingsvergunning

Titel 3: Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn

Opbrengst (x € 1.000)	Titel 1	Titel 2	Titel 3
Kosten taakveld(en) incl. (omslag) rente	1.007	1.542	311
Inkomsten taakveld(en) excl. Heffingen	90	0	0
Netto kosten taakveld	917	1.542	311
Overhead incl. (omslag) rente	539	106	218
BTW	0	0	0
Totaal toe te rekenen kosten	1.456	1.648	529
Opbrengst heffingen	431	1.480	32
Dekking	30%	90%	6%

Belastingopbrengsten

De geraamde opbrengsten van de heffingen zijn als volgt:

Programma	Opbrengst (x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
2	Veergelden	549	751	751
2	Parkeerbelasting	1.014	1.192	1.223
2	Marktgeden	54	90	94
2	Scheepvaartrechten	439	456	456
2	Begraafrechten	501	500	522
2	Afvalstoffenheffing	5.084	5.348	5.491
2	Rioolheffing	2.099	2.224	2.318
3	OZB	12.473	13.034	13.588
3	Hondenbelasting	171	158	198
3	Toeristenbelastingen	103	235	245
3	Precariobelastingen	1.571	110	114
3	Reclamebelasting	122	124	129
1, 2 en 3	Leges	2.209	1.720	1.884
Totaal		26.388	25.941	27.012

Belastingdruk

Er zijn verschillende organisaties die met regelmaat de ontwikkeling van de lokale lasten volgen. Een van de meest neutrale en consistente onderzoeken is het jaarlijkse onderzoek van het Coelo (Centrum onderzoek economie van de lagere overheden).

Voor een meerpersoonshuishouden waarvan de bewoners tevens eigenaar van de woning zijn, komt Wageningen in de Atlas van de lokale lasten 2022 van het COELO binnen de provincie Gelderland op de 45e plaats van de 51 gemeenten. De tabel voor de eerste 45 gemeenten ziet er als volgt uit:

Nr Gemeente	€ per huishouden	Rangnummer landelijk
1 Aalten	668	2
2 Nijkerk	679	4
3 Harderwijk	724	11
4 Putten	728	13
5 Ede	740	16
6 Epe	746	19
7 Overbetuwe	747	22
8 Nunspeet	767	29
9 Oost Gelre	790	37
10 Elburg	828	77
11 Druten	832	80
12 Wijchen	842	87
13 Berkelland	851	96
14 Oldebroek	853	100
15 Rheden	857	102
16 Zutphen	870	122
17 Oude IJsselstreek	877	133
18 Winterswijk	884	141
19 Barneveld	892	147
20 Berg en Dal	892	148
21 Duiven	892	149
22 Beuningen	903	162
23 Doetinchem	908	168
24 Scherpenzeel	914	176
25 Voorst	914	177
26 Zevenaar	915	178
27 Tiel	917	182
28 Apeldoorn	919	185
29 Maasdriel	922	194
30 West Maas en Waal	926	199
31 Lochem	932	201
32 Heumen	948	220
33 Arnhem	949	221
34 Montferland	953	228
35 Zaltbommel	954	229
36 Culemborg	965	239
37 Westervoort	969	244
38 Heerde	973	250
39 Nijmegen	1011	283

gemeente **Wageningen**

40	Bronckhorst	1013	285
41	Doesburg	1016	287
42	Hatterm	1020	288
43	Neder-Betuwe	1023	294
44	Lingewaard	1034	297
45	Wageningen	1037	298

In onderstaande grafiek is de positie van Wageningen weergegeven op de landelijke ranglijst ten opzichte van de gemeente met de hoogste positie. Omdat het totale aantal gemeenten in Nederland langzaam afneemt, dalen hoge posities automatisch. Vanaf 2013 daalt Wageningen gestaag op de ranglijst, zowel in Gelderland als landelijk. Vanaf 2016 zien we een ontwikkeling waarbij de positie van Wageningen op de ranglijst een minder stabiel verloop laat zien, maar door de jaren heen wel een duidelijke daling van de positie op de ranglijst zichtbaar is.

